Przedpłata
wraz
z przesełką
pocztową
wynosi
[illegible]

ZWIĄZEK.

REDAKCYA
i
Administracya
we Lwowie
przy placu
Maryackim
l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 17. Dnia 8. września 1891. XVIII. rocznik.

Wymiar należytości ekwiwalentowej dla stowarzyszeń.

Od naszych władz wymiarowych zaczynają już wychodzić wezwania płatnicze, orzekające obowiązek stowarzyszeń do uiszczenia należytości ekwiwalentowej za V. dziesięciolecie. Wezwanie takie otrzymały już u nas we Lwowie Towarzystwo wzajemnego kredytu i Pierwsza związkowa drukarnia. A ponieważ spodziewać się należy, że i wiele innych stowarzyszeń w naszym kraju takie wezwania otrzyma, przeto ważną i konieczną jest rzeczą, aby Zarządy naszych stowarzyszeń wiedziały, czy na stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych ciąży obowiązek opłaty tej należytości, i poznały, w jaki sposób bronić się przeciw niesłusznym wymiarom?

Jak wiadomo, jest przeznaczeniem należytości ekwiwalentowej, zastąpić skarbowi państwa ubytek w należytościach, któreby pobrał, gdyby rzeczy znajdowały się w posiadaniu osoby fizycznej, nie zaś moralnej, i przechodziły częściej drogą przeniesień na inne osoby fizyczne.

Według przepisu poz. tar. 106 *B e* ekwiwalent za każde 10 lat posiadania uiszczać winny:

1. fundacye, stowarzyszenia i t. d., których członkowie nie mają żadnego udziału w substancyi majątku:

a) od nieruchomych rzeczy 3% od wartości,
b) od ruchomych $1\frac{1}{2}$% od wartości.

2. Przedsiębiorstwa akcyjne i inne Towarzystwa zarobkowe, których członkowie mają udział w substancyi majątku spólnego, od wartości rzeczy nieruchomych $1\frac{1}{2}$%.

W czasie wydania powyższych przepisów nie znano jeszcze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, i dlatego w powyższym ustępie 2. wyliczono przykładowo jako instytucye drugiego rodzaju: „przedsiębiorstwa akcyjne i Towarzystwa zarobkowe“.

Nie może jednak ulegać żadnej wątpliwości, że powyższe postanowienie należy stosować do stowarzyszeń zawiązanych na podstawie ustawy z 1873. roku, gdyż ich członkowie mają prawo żądać, aby ich udziały w razie wystąpienia im wypłacono, a w razie rozwiązania stowarzyszenia, jeżeli w statucie inaczej nie postanowiono, rozdzielono między nich fundusz rezerwowy.

Wynika więc z tego dostatecznie, że stowarzyszenia należą do tego rodzaju osób prawniczych, których członkowie mają udział w spólności majątkowej, a więc, które według poz tar. 106 *B e* obowiązane są opłacać ekwiwalent tylko od nieruchomości.

Zasadę tę wypowiedziało c. k. ministerstwo skarbu już rozporządzeniem z 28. maja 1873. l 10.607 orzekając, że stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze mają ekwiwalent opłacać tylko od nieruchomości.

Wreszcie postanawia ustawa z 27. grudnia 1880. nr. 1. Dz. p p. z roku 1881., że te stowarzyszenia, do których ma zastosowanie ustawa z 27. grudnia 1886. nr. 151. Dz. p. p., a więc które są uwolnione od opłacenia podatku zarobkowego, wolne są od należytości ekwiwalentowej codo majątku ruchomego, a podlegają tejże tylko od majątku nieruchomego.

Ustawa dała powód do mylnego mniemania, że tylko takie stowarzyszenia od obowiązku opłaty należytości ekwiwalentowej od ruchomości są uwolnione, które działalność swą ograniczają wyłącznie na własnych członków, i wskutek tego nie opłacają podatku zarobkowego, że zaś wszystkie inne stowarzyszenia do opłacania tej należytości tak od nieruchomości jak i ruchomości są obowiązane.

Zapatrywanie takie jednak nie ma żadnej podstawy. Jak bowiem wyżej wykazano, do wszystkich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych stosuje się przepis poz. tar. 106 *B e* 2, który ustawą z roku 1880. nie doznał żadnej zmiany. Ta ostatnia ustawa nie została wydaną specyalnie dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, które i bez niej na podstawie powyższej pozycyi taryfowej musiałyby być uwolnione od opłaty ekwiwalentu, lecz miała ona na celu postanowienie, że oprócz naszych stowarzyszeń mają tylko być od tej opłaty także uwolnione: ,,Kasy zaliczkowe, które na podstawie osobnych ustaw krajowych powstały z funduszów kontrybucyjnych i podatkowych, tudzież Kasy zaliczkowe gminne".

Pod względem należytości ekwiwalentowej nie można żadnej robić różnicy między stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi, które, skoro ich członkowie mają udział w spólnym majątku, w każdym razie, bez względu na to, czy są zaliczkowemi, konsumcyjnemi czy produkcyjnemi, i czy ograniczają swą działalność na swych członków, lub zawierają interesa także z nieczłonkami, uwolnione być muszą od ekwiwalentu od ruchomości.

Na tej podstawie nie mają obowiązku opłacania ekwiwalentu ani ,,Pierwsza związkowa drukarnia we Lwowie", ani ,,Towarzystwo wzajemnego kredytu we Lwowie", a wymiar i przypisanie tej należytości, nie zbyt dobrze świadczą o znajomości ustaw naszych organów wymiarowych.

Członkowie tych obydwóch stowarzyszeń mają, jak to wyraźnie ich statuta stanowią, udział w spólności majątkowej. wskutek czego poz. tar. 106 *B e* 2. ma tu zupełne zastosowanie. I tak statut I. Związkowej drukarni orzeka, że członkowie mają prawo do dywidendy i superdywidendy, do wypłaty swoich udziałów w razie wystąpienia, wykluczenia lub śmierci, prawo do funduszu rezerwowego, który w razie rozwiązania dzieli się między nich w stosunku do wpłaconych udziałów, i prawo do inwentarza. Tak samo stanowi i statut Towarzystwa wzajemnego kredytu, a to wszystko powinno być aż nadto dostatecznem, aby te stowarzyszenia od opłaty należytości ekwiwalentowej w zupełności uwolnić.

Takie uwalniające orzeczenie do Drukarni związkowej może wymagało lepszego poznania ustawy, jej ducha i celu, ale odmowa co do Towarzystwa wzajemnego kredytu jest rzeczywiście ciekawą. Stowarzyszenie to nie podlega ekwiwalentowi od ruchomości na podstawie ustawy z 27. grudnia 1880., lecz wynaleziono nadzwyczajne powody odmowy, a mianowicie podnosi wezwanie płatnicze, że prośby o uwolnienie nie uwzględniono, albowiem statut nie zawierał żadnego postanowienia, ograniczającego działalność Towarzystwa na członków i ponieważ Towarzystwo reeskontuje weksle u nieczłonków i przyjmuje od nieczłonków wkładki oszczędności. Nadmieniając, że statut tego Towarzystwa w §. 68. wyraźnie postanawia, że pożyczek udzielać się będzie tylko członkom stowarzyszenia, sądzimy, iż nie potrzeba dowodzić, iż dalsze powody odmowy, w obec wyraźnego postanowienia art. I. §. 1. ustawy z 14. kwietnia 1885. nr. 43. Dz. p. p. są zupełnie podstawy pozbawione.

Przeciw takim niesłusznym, choćby tylko bardzo drobną kwotę obejmującym wymiarom, należy się bronić, i dlatego uważaliśmy za stosowne ostrzedz o tem nasze stowarzyszenia. *S.*

Odpowiedzi
stowarzyszeń związkowych
na okólnik Wydziału w sprawie zakładania Towarzystw niezaliczkowych.
III.

Komarno. Dyrekcya Towarzystwa zaliczkowego w Komarnie pisze:

W okolicy tutejszej znajdują się oprócz naszego Towarzystwa:

Towarzystwo tkaczów w Komarnie.
Towarzystwo zaliczkowe w Rudkach.
Towarzystwo zaliczkowe w Szczercu.
Towarzystwo zaliczkowe w Mikołajowie.
Towarzystwo zaliczkowe w Rozdole.

Stan Towarzystwa tkaczów Komarnie jest wcale pomyślny, pomimo, że Towarzystwo to nie posiada ani jednego uzdolnionego tkacza. Są to samouki i umieją tyle, ile ich dziadkowie umieli. Jest jednak nadzieja na korzystniejszy zwrot, a to z powodu, że urządza się tu fachowa szkoła tkacka, oraz, że może Wysoki Sejm w drodze ustawodawczej uchyli straszny fiskalizm, który rzeczywiście nie da rozwinąć się Towarzystwu, zniewalając do płacenia podatków zarobkowych i dochodowych obliczanych nie według bilansu, ale według widzimisię. Rząd zabiera co roku $^1/_3$ do $^1/_2$ zysku czystego na podatki.

Towarzystwo w Szczercu rozwijałoby się niewątpliwie, gdyby w stosunku do swego zapasu nie udzielało wyższych pożyczek po nad 30 zł. Udzielając wyższe pożyczki — wygodne wprawdzie, jednak powodu-

jące stagnacyę, która stanowczo jest szkodliwą dla Towarzystwa.

Towarzystwo w Mikołajowie zaczyna energiczniej działać, i może nabierze więcej żywotności z czasem.

Towarzystwo w Rozdole likwiduje, i gdyby raz już zlikwidowało, a znaleźli się ludzie fachowi z zdrowem pojęciem o Towarzystwach samopomocy, mogłoby nowe Towarzystwo prosperować.

Zawiązało się tu przed laty Towarzystwo handlu skór, które jednak w ciągu roku żywot swój ukończyło.

Powodem upadku była nierzetelność członków i nieuczciwość zarządu.

Chociaż spółka handlu skór absolutnie nie ma tu szans powodzenia w ogóle, z powodu nadmiernie obdłużonych szewców, którzy dziś wyłącznie na żydów pracują, biorąc skóry do wyrobu butów, za które im handlarze płacą od sztuki bajecznie nisko.

Okolica wyrabia z lepiechu kobiałki o różnych deseniach ażurowych, które po całym kraju, a nawet do Prus i Niemiec się rozchodzą.

Cały handel ten jest również w ręku żydów, którzy naprzód dają zaliczki, a przy odbiorze sami cenę i procent od zaliczki dowolnie sobie ustanawiają.

Zorganizowanie tych kobiałkarzy byłoby bardzo pożądane, a chociaż jako samoistne Towarzystwo słabo by prosperowało połączenie z innym Towarzystwem n. p. z Towarzystwem tkaczów miałoby zupełne po wodzenie i natenczas możuaby wyroby te ulepszyć.

Pozostaje tu jescze handel lnem i zbożem Handel to nadzwyczaj ożywiony, w rękach jednak wyłącznie żydów trzymany

Sprawa niezmiernie ważna dla włościan jako producentów, jednak bardzo trudna na razie do ujęcia w Towarzystwo. Do tego potrzeba oświaty, i może kiedyś drugie lub trzecie nasze pokolenie doczeka się pomyślnej chwili właściwego zorganizowania!

Maków. Dyrekcya stowarzyszenia pożyczkowego „Wzajemna pomoc“ w Makowie pisze:

W naszej okolicy nie ma żadnych spółek produkcyjnych i handlowych.

Makowszczyzna, po r. 1853 własność kameralna, później hr. St. Genois, a obecnie arcyksięcia Albrechta, granicząca z większemi dobrami Żywieckiemi, Suskiemi hr. Branickiego i Izdebnickiemi arcyksięcia Rainera, pod względem przemysłu nie ma żadnej historyi.

Koło r. 1850. rozpoczęto tutaj i w sąsiednich dobrach Suskich eksploatować lasy na węgiel do fabrykacyi żelaza, który to przemysł od kilku lat zupełnie zaniechany został.

Napływ obcych robotników do tych fabryk, był niejako pierwszą epoką przemysłu i przyczynił się do podniesienia tych osad, które pozory miasteczek przybrały.

Kuśnierstwo, kapeluszníctwo, szewstwo, i tkactwo były jedynym więcej ożywionym przemysłem, z których obecnie kuśnierstwo, kapelusznictwo i tkactwo zupełnie upadło, nie mogąc wytrzymać konkurencyi z lepszemi wyrobami fabrycznemi i z sąsiednich okolic Węgier na jarmarki dowożonemi; szewstwo zatrudnia w samym Makowie kilkadziesiąt robotników przy wyrobie bardzo lichego materyału, a usiłowania nasze połączenia ich w stowarzyszenie natrafiło na przesądy, brak zawodowego wykształcenia, a poniekąd i ubóstwa.

Bednarstwo, wyrób taczek, wideł, miarek i innych drewnianych narzędzi jako przemysł domowy, dla braku zbytu, ogranicza się przeważnie na okoliczne potrzeby i mały wywóz do Prus, Wiednia i innych prowincyj.

Wywóz desek i drzewa, obecnie dosyć ożywiony, zatrudnia wprawdzie znaczną liczbę włościan. Właściwe korzyści przynosi jednak tylko przedsiębiorcom, przeważnie żydom, którzy ciemnych i lekkomyślnych wyzyskują.

Zawiązanie spółki, któraby jaki przemysł obudziła, i czekające tylko eksploatacyi produkta i siły robocze zużytkowała, wymaga pewnego poświęcenia, znacznych kapitałów, i zawodowo wykształconych osobistości. Takich osobistości nie ma, więc aż do jej zjawienia się z inicyatywą wyczekiwać należy.

Jedyną spółką, którąby z inicyatywy naszej zawiązać można, byłaby spółka budowlana. W miasteczkach i wioskach naszych, bowiem daje się dotkliwie czuć brak pomieszkań wygodnych. Chcący budować, jeżeli sam tem zająć się nie może, a nie ma dostatecznego kapitału, narażony bywa często na znaczne zawody i straty, gdyż kredyt jaki u nas na 8% dostać może i to w ograniczonej wysokości, jest za drogi sam zaś musi każdy materyał często nieodpowiedui, osobno zakupywać i zadawalać się partacką robotą niewprawnych rzemieślników. Spółka budowlana miałaby zadanie zatem dostarczyć potrzebnego dostatecznego i tańszego kredytu, ułatwić nabycie doborowego materyału i uzdolnionych robotników.

Postaraliśmy się o statut i plany, i da Bóg, wkrótce przystąpimy do założenia takiej spółki, o której sądzimy, iż będzie zarodkiem jakich przedsiębiorstw przemysłowych.

Bircza. Dyrekcya Towarzystwa zaliczkowego uznaje za potrzebne utworzenie dla tamtejszej okolicy spółki rolniczo-handlowej, która zajęłaby się uczciwem pośrednictwem w sprzedaży masła, jaj, chmielu, bydła opasowego.

Nadto zwraca to Towarzystwo uwagę na potrzebę utworzenia stowarzyszenia, które zajęłoby się przyprowadzeniem do skutku regulacyi rzeki Stupnicy na przestrzeni dwóch mil, wskutek czego oprócz ubezpieczenia właścicieli gruntów przybrzeżnych od szkód, uzyskałoby się drogę do spławiania drzewa. W takim razie wartość drzewa w okolicznych lasach podniosłaby się o 100%.

W końcu nadmienia Dyrekcya Tow. zaliczkowego w Birczy o istnieniu we wsi Lipa górna jakiegoś rodzaju glinki, nadającej się do fabrykacyi farb ziemnych. Przy umiejętnej eksploatacyi mogłaby ta glinka stać się może podstawą przedsiębiorstwa przemysłowego.

Dubiecko. Zdaniem Dyrekcyi tamtejszego Tow. zaliczkowego byłaby tam potrzebną spółka bednarska. W Dubiecku jest około 100 bednarzy, którym brak zajęcia. Za beczułkę na moskale płacą handlarze w Dubiecku 6 centów, a otrzymują za nią w Hamburgu 36 ct.

Dynów. Tam miałoby widoki stowarzyszenie garncarzy.

W Uścieczku w powiecie Zaleszczyckim wskazano również za potrzebne utworzenie spółki garncarzy.

W Szczercu, Jaworowie, Limanowej i w Podhajcach wskazano jako pożądane założenie chrześcijańskich składów towarów dla użytku okolicznych sklepików wiejskich, tudzież dla zaopatrywania miejscowej publiczności, skazanej obecnie na wyzysk przez oszukańczych kramarzy, którzy żadnej nie mają konkurencyi.

W Podgórzu pod Krakowem również byłoby potrzebnem wedle opinii Dyrekcyi Tow. zaliczkowego utworzenie spółki handlowej, ze składem towarów spożywczych.

W Sieniawie koło Jarosławia jest Tow. spożywcze, ale nie rozwija się z powodu wadliwej organizacyi. Lepiej urządzona spółka handlowa miałaby widoki powodzenia.

Rzeszów. Dyrekcya garbarni związkowej w Rzeszowie doradza utworzenie tam spółki produkcyjnej dla wyrobów skórnych — mianowicie dla wyrobu obuwia i towarów rymarskich. Ze swej strony obiecuje jak najżyczliwsze poparcie podobnemu przedsiębiorstwu.

Utworzenie spółek szewskich wskazano jako pożądane także w Kałuszu, Wojniłowie i w Radymnie, lecz próby nakłonienia do tego szewców tamtejszych nie odnoszą skutku.

Stolarskie spółki powinnyby być utworzone w Kalwaryi zebrzydowskiej w powiecie Wadowickim, w Winnikach pod Lwowem i w Zaleszczykach.

Spółki tkackie w Rabce koło Jordanowa i w Jaryczowie w powiecie Lwowskim mogłyby utrzymać się, gdyby było komu zająć się ich utworzeniem.

W Pilźnie nareszcie nagląca daje się uczuwać potrzeba założenia spółki rolniczo-handlowej.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu sierpniu b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nowe stowarzyszenia:

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Stanisławowie ogłasza, że równocześnie polecamy prowadzącemu rejestr handlowy wpisanie w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych nowozawiązanego towarzystwa pod firmą: „Kasa oszczędności i zaliczkowa w Tłumaczu, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“.

Towarzystwo to opiera się na statucie z daty Tłumacz 14. lipca 1891.

Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie interesów kredytowych celem dostarczania wyłącznie swoim członkom potrzebnych im do prowadzenia handlu przemysłu i gospodarstwa rolnego na umiarkowany procent zapomocą wspólnego kredytu członków.

Członkami dyrekcyi są: 1. Juslicht Dawid i 2. Reiss Eliasz, obaj kupcy w Tłumaczu zamieszkali.

Firmę stowarzyszenia jeden z dyrektorów ważnie podpisywać będzie.

Udział członka ustanawia się na 50 zł. Udziały mogą być wpłacone do kasy stowarzyszenia albo zaraz po przystąpieniu do stowarzyszenia w zupełności, albo w dziesięciu bezpośrednio po sobie następujących równych ratach miesięcznych.

Jeden członek nie może mieć więcej jak trzydzieści udziałów.

Ogłoszenia od stowarzyszenia następują zapomocą plakatów.

(Uchwała z dnia 29. lipca 1891. l. 10.162).

C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu jako sąd handlowy ogłasza, iż wpisano w rejestr stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmę: „Commercieller-Spar- und Creditverein, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung mit dem Sitze in Mielnica“, („Towarzystwo oszczędności kredytowe komercyalne w Mielnicy“) na podstawie statutu z daty Mielnica 9. czerwca 1891. z następującymi postanowieniami:

1. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest dostarczanie członkom swoim na zasadzie wzajemności na umiarkowany procent potrzebnych im kapitałów do handlu i przemysłu.

2. Czas trwania przedsiębiorstwa nie jest ograniczony.

3. Za wszelkie zobowiązania stowarzyszenia względem osób trzecich odpowiadają wszyscy członkowie, o ile stan czynny kasy stowarzyszenia nie wystarcza, aż do pięciokrotnej wysokości włożonej kwoty udziałowej.

Udział każdego członka ustanawia się najmniej na 10 zł.

4. Zarząd Towarzystwa sprawuje Dyrekcya złożona z dyrektora referenta, zastępcy dyrektora, dyrektora kasyera i dyrektora kontrolora, wybrana na lat sześć obecnie w osobach:

a) Szymona Steinholza, kupca w Mielnicy jako dyrektora referenta:

b) Dawida Hellmana, kupca w Mielnicy jako kasyera;

c) Schmelkie Steinholza, kupca w Mielnicy jako kontrolora i

d) Jakóba Hellmana, spedytora w Okopach zamieszkałego, jako zastępcy dyrektora.

5. Wszelkie ogłoszenia Towarzystwa wychodzić będą pod firmą stowarzyszenia podpisywane przez dwóch członków Dyrekcyi,

6. Do ważności zobowiązań w obec trzecich osób potrzeba podpisów dwóch członków Dyrekcyi.

(Uchwała z dnia 27. czerwca 1891. l. 9.006).

C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych firmę: „Pierwsze galicyjskie stowarzyszenie wzajemnej pomocy lokatorów miejskich, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ wpisano i przy takowej uwidoczniono:

1. że stowarzyszenie to zawiązało się na podstawie statutu z dnia 28. maja 1891.;

2. że siedzibą stowarzyszenia jest Lwów;

3. że celem stowarzyszenia jest zapomocą wspólnego kredytu umieszczać swych członków w przyzwoitych i zdrowych pomieszkaniach we własnych realnościach, ułatwiać w budowaniu realności zgłaszającym się członkom i takowe po zupełnem spłaceniu oddawać im na własność, udzielać zaliczki członkom na urządzenia domowe i rekonstrukcye realności i w ogóle dążyć wszelkiemi możliwemi środkami do zreformowania stosunków domowoczynszowych i budowlanych dla dobra mieszkańców miast;

4. że na walnem zgromadzeniu założycieli stowarzyszenia w dniu 28. maja 1891. odbytem, wybrani zostali dyrektorami stowarzyszenia Adolf Niedźwiedzki dysponent handlowy, Bernhard Muller drukarz i Rajmund Czermak urzędnik magistratu, wszyscy we Lwowie zamieszkali;

5. że wszelkie ogłoszenia i zawiadomienia w sprawach stowarzyszenia wychodzić będą pod firmą stowarzyszenia i będą podpisywane przynajmniej przez dwóch członków Dyrekcyi, a publiczne ogłoszenia od stowarzyszenia umieszczane będą w jednym z dzienników lwowskich;

6. że udział członka wynosi 100 zł. i że poręka członków za zobowiązania stowarzyszenia jest ograniczoną, mianowicie odpowiada każdy członek według postanowienia §. 76. ust. z dnia 9. kwietnia 1873. nr. 70. Dz. u. p.;

7. że Dyrekcya podpisuje za stowarzyszenie pod wyciśnięciem stampilli, i że do ważności zobowiązań w obec osób trzecich potrzeba podpisu trzech członków Dyrekcyi.

(Uchwała z dnia 8. sierpnia 1891. l. 30.085).

Zmiany w Dyrekcyi:

C. k. sąd krajowy jako handlowy w Krakowie zarządza wpisanie do rejestru dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną odpowiedzialnością:

1. że na ogólnem zebraniu Rady nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w dniu 23. maja 1891. odbytem, dotychczasowy pierwszy dyrektor Zenon Słonecki ponownie pierwszym dyrektorem Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, a tem samem w myśl §. 7. statutu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie także pierwszym dyrektorem tegoż Towarzystwa wybranym został, który firmę Towarzystwa w sposób dotychczasowy edyktem z dnia 28. lipca 1885. l. 20.148 ogłoszony w ten sposób podpisywać będzie, iż pod stampilią lub napisem w języku polskim „Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, zarejestrowane stowarzyszenie z ograniczoną odpowiedzialnością“ wspólnie z jednym z dotychczasowych dyrektorów p. Henrykiem Kieszkowskim lub p. Maksymilianem Łępkowskim, lub też z jednym z nowowybranych zastępców dyrektorów, a mianowicie, albo zastępcą pierwszego dyrektora p. Karolem hr. Scipionem lub też z zastępcą drugiego dyrektora dr. Władysławem Lisowskim podpisze Z. Słonecki;

2. iż na ogólnem zgromadzeniu Rady nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w dniu 23. maja 1891. odbytem, dotychczasowy zastępca drugiego dyrektora p. Karol hr. Scipio wybrany został zastępcą pierwszego dyrektora Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, a tem samem w myśl §. 7. statutu Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie zastępcą pierwszego dyrektora tegoż Towarzystwa, który firmę rzeczonego Towarzystwa w sposób dotychczasowy edyktem z dnia 28. lipca 1885. l 20.148 ogłoszony, w ten sposób podpisywać będzie, iż pod stampilią lub napisem w języku polskim „Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, zarejestrowane stowarzyszenie z ograniczoną odpowiedzialnością“ wspólnie z jednym z dyrektorów p. Henrykiem Kieszkowski lub p. Maksymilianem Łępkowskim, lub p. Zenonem Słoneckim, lub też z nowowybranym zastępcą drugiego dyrektora dr. Władysławem Lisowskim, podpisze: K. Scipio;

3. że na ogólnem zebraniu Rady nadzorczej Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie w dniu

28. maja 1891. odbytem, zastępcą drugiego dyrektora Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, a tem samem w myśl §. 7. statutu wzajemnego kredytu w Krakowie, zastępcą drugiego dyrektora tegoż Towarzystwa wybrany został dr. Władysław Lisowski, który firmę rzeczonego Towarzystwa w ten sposób podpisywać będzie, że pod stampilią lub napisem w języku polskim „Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, zarejestrowane stowarzyszenie z ograniczoną odpowiedzialnością“, wspólnie z jednym z dyrektorów p. Henrykiem Kieszkowskim lub p. Maksymilianem Łepkowskim lub p. Zenonem Słoneckim, lub też z zastępcą pierwszego dyrektora p. Karolem hr. Scipionem podpisze: Lisowski.

Równocześnie zarządza się wykreślenie podpisu firmowego p. Antoniego Wrotnowskiego zastępcy I. dyrektora Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, a w myśl §. 7. statutu Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie także zastępcy I. dyrektora tegoż Towarzystwa, a to z powodu rezygnacyi p. Antoniego Wrotnowskiego z tegoż urzędu.

(Uchwała z dnia 12. czerwca 1891. l. 15.277.)

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Brzeżanach uwiadamia, że wskutek uchwały z dnia 25. lipca 1891. l. 4.317 wpisano dnia 3. sierpnia 1891. w rejestrze handlowym dla firm spółek zarobkowych i gospodarczych przy firmie „Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“, iż na walnem zgromadzeniu dnia 28. kwietnia 1891. odbytem wybór dyrekcyi, a to: Kazimierza Zaremby, jako pierwszego dyrektora, Edmunda Lityńskiego, jako jego zastępcy, Adolfa Krausa, jako drugiego dyrektora, Aleksandra Kocowskiego, jako jego zastępcy, Kazimierza Pawlikowskiego, jako trzeciego członka dyrekcyi i Karola Srokowskiego, jako jego zastępcy dokonany został.

(Uchwała z dnia 8. sierpnia 1891. l. 4.589.)

C. k. sąd obwodowy jako handlowy ogłasza niniejszem, że zarazem poleca prowadzącemu rejestra handlowe wpis w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Zakład kredytowy w Buczaczu, że na walnem zgromadzeniu członków dnia 5. kwietnia 1891. w Buczaczu odbytem, członek Abraham Dawid dw. im. Edelstein z Buczacza, zastępcą dyrektora na czas trwania urzędowania obecnej Dyrekcyi został wybranym.

(Uchwała z dnia 8. lipca 1891. l. 8.459).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy podaje do wiadomości, że równocześnie zarządził wpis w rejestrze stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych odnośnie do „Towarzystwa kredytowego dla handlu i przemysłu w Dębicy“ w miejsce ustępującego dyrektora-kontrolora Abrahama Maltera, obranego dyrektora kontrolora Mendla Polanickiego w Dębicy, a w miejsce ustępującego zastępcy kontrolora, Samuela Gewürza, obranego zastępcy kontrolora, Berla Wissera, kupca w Dębicy zamieszkałego.

(Uchwała z dnia 30. lipca 1891. l. 13.917).

Samborski c. k. sąd obwodowy jako handlowy ogłasza, że w rejestrze stowarzyszeń wpisał przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Stryju, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“, że na walnem zgromadzeniu członków z 5. lipca 1891. wybrani zostali na lat trzy Jan Mierczuk ze Stryja dyrektorem, a Franciszek Zapłatyński ze Stryja kontrolorem.

(Uchwała z dnia 11. sierpnia 1891. l. 7.611).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Stanisławowie, ogłasza niniejszem, że równocześnie polecamy prowadzącemu rejestr handlowy dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, ażeby do rzeczonego rejestru wpisał, że na odbytem w dniu 26. kwietnia 1891. posiedzeniu walnego zgromadzenia członków „Stowarzyszenia pożyczkowego „Zgoda“ w Tyśmienicy, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką“ (Darlehens-Genossenschaft „Eintracht“ in Tyśmienica, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung) wybrani zostali dyrektorami tegoż stowarzyszenia na dalsze dwulecie (1891—1892.) dotychczasowi członkowie dyrekcyi stowarzyszenia a to: Hirsch Thenen dyrektorem, Samuel Thenen zastępcą dyrektora, Markus Samuely kasyerem, a Salamon Selzer kontrolorem, pierwszy właściciel dóbr, drugi właściciel realności, obaj w Stanestie (Bukowina), trzeci i czwarty kupcy w Tyśmienicy.

(Uchwała z dnia 22 lipca 1891. l. 9 405).

C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, iż przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Lubaczowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ uwidoczniono, że na ogólnem zgromadzeniu członków dnia 31. maja 1891. odbytem, wybrano w miejsce dotychczasowej Dyrekcyi nową Dyrekcyę a mianowicie:

a) Jana Dubika z Hurcza (ad Lubaczów) dyrektorem;

b) Mikołaja Łaszkiewicza z Lubaczowa kontrolorem;

c) Michała Krausa (syna Stefana) z Lubaczowa kasyerem.

(Uchwała z dnia 18. lipca 1891. l. 26 992).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Nowym Sączu podaje do wiadomości, że na ogólnem zgromadzeniu „Stowarzyszenia pożyczkowego i oszczędności „Wzajemna pomoc“ w Krynicy“ w dniu 1. lutego 1891. odbytem, wybrano dyrektorem tegoż stowarzyszenia p. Józefa Konarskiego, dotychczasowego zastępcę członka dyrekcyi, a w jego miejsce Jakóba Fedynę z Krynicy, zastępcą dyrektora tegoż stowarzyszenia.

(Uchwała z dnia 20. czerwca 1891. l. 1.032)

C. k. sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza niniejszem, że przy firmie: „Pierwsza krajowa

fabryka tkacka, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką" uwidoczniono, że na odbytem na dniu 10. maja 1891. ogólnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia, zatwierdzono wybór Władysława Kaniewskiego i Władysława Camila na zastępców dyrektora w miejsce ustępujących Michała Międowicza i Bernarda Mullera, którzy z urzędu tego zrezygnowali.

(Uchwała z dnia 11 lipca 1891. l. 25 525).

Zmiany firmy:

Samborski c. k. sąd obwodowy jako handlowy ogłasza, że w rejestrze stowarzyszeń wpisał przy firmie „Towarzystwo rzemieślnicze kredytowe w Borysławiu, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką, że według uchwały na walnem zgromadzeniu członków 10 sierpnia 1891. powziętej zmieniło Towarzystwo swą firmę na „Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu w Borysławiu, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką", po niemiecku „Credit-Verein fur Handel und Gewerbe in Borysław, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung".

(Uchwała z dnia 19. sierpnia 1891. l 8.899).

Rozwiązanie i likwidacye:

C. k. sąd obwodowy w Złoczowie jako handlowy zawiadamia, że wskutek uchwały z dnia 27. czerwca 1891. l. 4.451 firma: „Powitowoja narodnaja Torhowla w Brodach w likwidacyi, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką" na podstawie uchwały walnego zgromadzenia tegoż stowarzyszenia z rejestru spółek zarobkowych i gospodarczych wykreśloną została.

(Uchwała z dnia 25. lipca 1891. l. 5.241).

C. k. sąd obwodowy jako handlowy w Stanisławowie ogłasza niniejszem, że równocześnie polecamy prowadzącemu rejestra handlowe, ażeby w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych przy firmie: „Spółka spożywcza w Kałuszu" rozwiązanie tegoż Towarzystwa wpisał. Zarazem wzywamy po myśli §. 40. ust z 9. kwietnia 1873. nr. 70. Dz. u. p wszystkich wierzycieli tej spółki, ażeby pretensye swoje w Dyrekcyi tegoż stowarzyszenia zgłosili.

(Uchwała z dnia 22. lipca 1891. l. 9.201).

Ogólne zgromadzenie Związku stowarzyszeń czeskich odbyło się w Pradze dnia 6. i 7. b. m. Wskutek otrzymanego o tem zawiadomienia, Wydział Związku wysłał do Jednoty czeskiej na ręce prezesa p. dr. Stupeckiego następujący telegram: „Polskie stowarzyszenia w Galicyi zasyłają bratniemu Związkowi stowarzyszeń czeskich serdeczne pozdrowienie z życzeniem, aby stowarzyszenia czeskie tak świetnie na Waszej wystawie reprezentowane, rozwijały się jak najpomyślniej, i jak dotąd pracowały skutecznie dla podniesienia narodowych sił ekonomicznych. Sławnemu narodowi czeskiemu — na zdar! Życzenia te powtórzą osobiście nasi delegaci Terenkoczy, Heinrich. Prezydyum Związku i t. d. Szczepanowski, Biechoński, Terenkoczy".

Po powrocie naszych delegatów postaramy się zamieścić obszerniejsze sprawozdanie tak z samego zgromadzenia, jak i z wystawy przez stowarzyszenia czeskie urządzonej, uczynimy zaś to w tej nadziei, że przykład naszych pobratymców zachęci może i nasze stowarzyszenia do produktywniejszej i skuteczniejszej pracy.

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1890.

84. Mielec. Towarzystwo ochrony mniejszej własności ziemskiej. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: odsetki 4.004·22, pozostałość z r. 1889. —·92; razem 4.005·14. Ma: urządzenie 52·—, administracya 2.749·70, do rach. bilansu: saldo za r. 1890. 1 204·44; razem 4.005·14. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 24.457·32, wierzyciele 72.706·54, odsetki na rok następny 473·50, fundusz rezerwowy 4.436·66, fundusz podatkowy 103·20, zyski i straty 1,205·44; razem 103,382·66. Stan czynny: pożyczki 91.530·01, odsetki naprzód zapłacone 406·70, odsetki zaległe za r. 1890. 2.302·57, koszta urządzenia 105·65, papiery wartościowe 2.215·—, koszta prawne 617·85, kasa 6.204·88; razem 103.382·66.

85. Rzeszów. Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: procenta wypłacone od lokacyj 9.586·79, procenta na r. 1891. naprzód pobrane 1.674·21; razem 11.261·—. Administracya: płace stałe 1.800·—, podatek bezpośredni 205·40, podatek dochodowy 780·05, czynsz, opał, światło i usługa 369·81, książki, druki, portorya 225·53; razem 3.380·79. Amortyzacya inwentarza 20·—, zysk do podziału 7.562·92; razem 22.224·71. Ma: procenta przeniesione z r. 1889. 1.627·23, procenta uzyskane w r. 1890. 20.597·48; razem 2.222 71. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka w kasie 8.270·87, 1.153 eskontowanych weksli w portfelu 217.128·73, 30 dłużników 41.300·55, oblig. Tow. ziem. i Banku kraj. 20.220·—, saldo rachunku dotacyi 971·68, zaliczki procesowe 173·45, wartość ruchomości 160·—, po strąceniu za zużycie 20·—, zostaje 140·—; razem 288.265·28. Stan bierny: lokacye 206.679·99, udziały 55.168·87, fundusz rezerwowy 16.035·—, fundusz specyalny 300·—, fundusz dywidendy 844·29, procenta na r. 1891. pobrane 1.674·21, czysty zysk 7.562·92; razem 288.265·28.

86. Kraków. Towarzystwo wzajemnego kredytu. *a) Rachunek strat i zysków.* Straty: procenta od wkładek na książeczki 58.687·39, procenta od weksli reeskontowanych 3.416·86, procenta dla funduszu rezerwowego 868·78, koszta administracyi: płace, druki, czynsz,

koszta prawne 16.978·02, podatki i należytości 10.484 07, odpisane należytości wątpliwe 18.523·17, saldo zysk 51.983·75, przeniesienie z r. 1889. 11.960·79; razem 172.902 83. Zyski: procent od weksli: przeniesienie z roku 1889. 15.347 11, w r. 1890. pobrano 144.085·30, razem 159.432·41, na rachunek roku 1891. odpada 16.454·89, pozostaje na rachunek r. 1890. 142 973·52, procent od rachunku bieżącego 17.964·52, przeniesienie zysku z r. 1889. 11.960·79; razem 172.902 83. *b) Bilans.* Aktywa: gotówka w kasie 95.199 01, weksle członków 2,385·013·—; razem 2,480 212·01. Passywa: udziały członków 772.956·49, wkładki na książeczki 1,351.691·09, wkładki na rachunek bieżący 154.850·37, weksle reeskontowane 103.650 —, procent od weksli pobrany na rok 1891. 16.454·89, fundusz rezerwwowy 15.795 85, procent narosły w roku 1890. 868·78, saldo zysk 63,944·54; razem 2,480,212 01.

87. Mielec. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: odsetki 2.993·71. Straty: koszta urządzenia i ruchomości 6·28, administracya i podatki 1.524 62, do rachunku bilansu: saldo za rok 1891. 1.462·81; razem 2.993·71. *b) Bilans.* Stan bierny: udziały 15.636·60, wkładki na rachunek bieżący 45.585·01, długi zaciągnięte 9.600 —, odsetki 329·55, fundusz rezerwowy 6.404·17, rachunek Banku krajowego 1.121·15, czysty zysk za rok 1890. 1.462 81; razem 80.139 29. Stan czynny: pożyczki 66.730·38, odsetki naprzód zapłacone 102·83, odsetki zaległe 6.838·72, koszta ruchomości 56·58, zaliczki procesowe 867·61, lokacya 1.300·—, kasa 4.243·27; razem 80.139·29.

88. Tarnów. Towarzystwo eskontowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Winien: rachunek odsetków oszczędności: wypłacono w r. 1890. 1.826·29, skapitalizowano do 31. grudnia 1890. 2.936·77, rachunek odsetków funduszu zabezpieczenia po 4% do 31. grudnia 1890. 936·79. rachunek wydatków, pensye, mieszkanie i biuro 2.766·96, 10% amortyzacyi 126·97, za różne druki 20·50, książki i blankiety udziałowe 67 95, rachunek odsetków funduszu rezerwowego 10·—, rachunek odsetków funduszu rezerwowego dla strat 50·—, czysty zysk 5.736·97; razem 14.478·20. Ma: przeniesiono z zysków r. 1889. 212·88, wpłynęło z długów odpisanych w r. 1889. 369·56, z tego odpisano w r. 1890. weksel Spenadla, Rosa Führer niezapłacony 147·36, pozostaje 222·20, wpisowe 138·—, rachunek odsetków eskontu ogółem 16.159·32, po potrąceniu odsetków przypadających na rok 1891. 2.253·20, pozostaje 13.906·12; razem 14.479 20. *b) Bilans.* Aktywa: rachunek salda 31. grudnia 1890. 180·31, rachunek ruchomości: saldo z dnia 31. grudnia 1890. 1.140·—, rachunek debitorów: saldo z dnia 31. grudnia 1890. 2.848·71, rachunek żyra w filii Banku austro węg. 200·—, rach. weksli: portfel 1.185 sztuk 199.898·94, razem 204.426 96. Passywa: rach. udziałów: saldo z d. 31. grudnia 1890. 621 sztuk 31.050·—, rach. wkładek oszcz.: saldo z dn. 31. grudnia 1890. 134.540 58, rach. funduszu zabezp. saldo z dn. 31. grudnia 1890 27.739·—, rach. odsetków eskont. przeniesione na r. 1891. 2.253 20, rach. dywidendy niepodniesionej w r. 1890. 440 —, rach. odsetków udział. niepodniesionych w r. 1890. 11·42, rach. podatków niepodniesionych w r. 1890. 300·—, rach. funduszu rezerwowego 200·—, rach. funduszu rezerwowego dla strat 1.000·—, rach. odsetków funduszu zabezp 936·79, rach. odsetków funduszu rezerwowego 10·—, z rach. odsetków funduszu rezerwowego dla strat 50·—, czysty zysk 5.736·95; razem 204.267·96.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: **Teofil Merunowicz.** Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorż.